

SCHULCZ PATRIK

MARATON, NEM PEDIG SPRINT!

KARRIER, AZ EGÉSZ ÉLETEN ÁT TARTÓ KÜLDETÉS

A karrier mint életünk alapvető része, nemcsak egy célállomás, hanem egy egész életen át tartó utazás, amely választásokkal és fejlődési lehetőségekkel van teli. Ez az út nemcsak a szakmai életünket, hanem az életünk különböző szféráit is érinti, hiszen az optimális munka-magánélet egyensúly elérése nemcsak a szakmai, hanem az egész életünk minőségét is jelentősen befolyásolhatja (Leduc és társai, 2016, 133). Éppen ezért az egyedi karrierutat, amelyet minden egyén maga jár be, a tanulás, a döntéshozatal és a munka együttesen formálják és alakítják.

Ebben a cikkben körüljárjuk a karrier fogalmát mint az egész életen át tartó küldetést, aminek keretén belül az egyének különböző kihívásokkal és választási lehetőségekkel találkoznak. Megvizsgáljuk, miért több a karrier a szimpla egyéni törekvéseknél, miért fontos társadalmi „entitásként” tekinteni rá. Emellett ismeretjük, miért kell az egyetemeknek alkalmazkodniuk az élethosszig tartó tanulás koncepciójához.

| A szerző saját készítésű képe

A KARRIER ALAPELEMEI

A mai modern, gyorsan változó világban a karrier valóban gyakran versenyként van ábrázolva, ahol az embereket arra ösztönzik, hogy minél gyorsabban másszák meg a ranglétrát és ériék el céljaikat. Az egyre dinamikusabb gazdasági környezet és a technológiai fejlődés megköveteli a folyamatos alkalmazkodást és az innovatív megoldások keresését, ami a karrierben való előrehaladást és a siker elérését is gyorsabbá teszi. Emiatt fontos, hogy az egyének olyan készségeket sajátítsanak el, melyek segítik őket könnyedén adaptálódni a változó körülményekhez (Baksay és társai, 2022, 38).

Fontos azonban megérteni, hogy a karrier nem csupán a munkahelyi sikerekről szól, a karrier valójában egy komplex és átfogó folyamat, amely több dimenziót érint, és szorosan kapcsolódik az egyéni személyiséghez és életúthoz. Ilyen dimenziók többek közt a tanulási folyamatok, a döntéshozatali képességek és a munkahelyi teljesítmény.

Tanulási folyamatok: A tanulási folyamatoknál nem csupán az intézményes tanulásra kell gondolni, hiszen az ismeretek és készségek megszerzése nemcsak az iskolai évek alatt történik, hanem egész életünkben tart (bővebben: Cherry, 2022). A folyamatos tanulás lehetőséget ad arra, hogy mindig lépést tartsunk a változó világgal és a fejlődő szakmai követelményekkel. Legyen szó akadémiai tanulmányokról, szakmai továbbképzésekről, vagy akár önkéntes tevékenységekről, a tanulás folyamata kibővíti ismereteinket és készségeinket, ami hozzájárul ahhoz, hogy egyre versenyképesebbek legyünk a munkaerőpiacon.

Döntéshozatali képességek: A karrier alakítása során számos döntést kell meghoznunk, például a szakmai irányt, a munkahelyet, a projektet vagy a vállalkozást illetően. Az egyén döntéshozatali képességei, a jól átgondolt és informált döntések meghozatala, valamint az érdekek és értékek figyelembevétele mind befolyásolják a karrier sikereit és irányát.

Munkahelyi teljesítmény: A karrier fejlődésének egyik kulcsfontosságú eleme a munkahelyi teljesítmény. A munka nemcsak anyagi szempontból fontos, hanem az önkifejezés és az önfejlesztés lehetőségét is magában hordozza. A sikeres és kielégítő karrier azon alapszik, hogy olyan munkakörben találjuk magunkat, amely lehetőséget ad arra, hogy kibontakoztassuk tehetségeinket és szenvedélyünket. A munka által elért eredmények és elismerések motiváló erőként hatnak ránk, hogy tovább fejlődjünk és új kihívásokat vállaljunk.

TÁRSADALMI „KÖVETELMÉNYEK”

„A karrier az, ahol reményeink, álmaink, képességeink és lehetőségeink kölcsönhatásba lépnek a szélesebb társadalmi, politikai és gazdasági rendszerekkel.” (Hooley, 2021)

A karrier nem csupán egyéni törekvés, hanem mélyen összefonódik a társadalommal, és szoros kapcsolatban áll a körülöttünk lévő környezettel, a különböző érdekeltel elvárásaival és a társadalmi siker mércéivel. A karrierünk kialakulása és fejlődése szorosan függ a társadalmi kontextustól, amelyben életünk zajlik.

A környezetünk elvárásai, mint például a munkáltatók, a szülők és az (oktatási) intézmények elvárásai, jelentős hatással vannak a karrierünk alakulására. A munkáltatók befolyásolják, hogy milyen készségeket és képességeket kell fejlesztenünk ahhoz, hogy versenyképesek legyünk a munkaerőpiacon. A szülők és az intézmények elvárásai pedig gyakran irányítják, hogy milyen szakmai pályát válasszunk, milyen területen fejlesszük tovább tudásunkat. Ezek az elvárások befolyásolják azokat a döntéseket, amelyeket a karrierünkkel kapcsolatban hozunk, és segítenek abban, hogy a társadalom által elismert és értékes szerepet töltsünk be.

| <https://capital-placement.com/blog/the-whys-of-career-development/>

A társadalmi siker mércéi is meghatározzák karrierünk alakulását és eredményeit. A társadalom által elismert és megbecsült szakmai sikerek, pozíciók és eredmények olyan célokat jelölnek ki számunkra, amelyeket el szeretnénk érni, és amelyek meghatározzák az elérendő siker fogalmát. Ezek a társadalmi mércék befolyásolják az ambícióinkat és az erőfeszítéseinket, és inspirálnak bennünket arra, hogy kitartóan törekedjünk karrierünk fejlesztésére.

A FOLYAMATOS TANULÁS JELENTŐSÉGE A KARRIER SZEMPONTJÁBÓL

Ahogy a világ fejlődik és technológiai, gazdasági és társadalmi változások történnek, úgy változnak a munkaerőpiac követelményei is. Az egyre gyorsuló tempóban változó környezet azt jelenti, hogy az a tudás és azok a készségek, amelyek ma keresettek és értékesek a munkaerőpiacon, holnap már nem biztos, hogy ugyanolyan relevánsak lesznek. Ezért az oktatásnak is lépést kell tartania ezekkel a változásokkal.

Az évezred kezdetén bebizonyosodott, hogy a hagyományos oktatástervezésben paradigmaváltásra van szükség: hosszú ideig az oktatás fókuszában állt a diákok előkészítése egy konkrét karrierre vagy szakmára. Az egyetemek és iskolák az adott területre szakosodó tudást közvetítették, és a hallgatókat arra ösztönözték, hogy válasszanak egy meghatározott szakmát, ami a jövőbeni karrierjük alapjául szolgál. Ez az oktatási megközelítés sokáig működött, de a változó világban egyre kevésbé hatékony (Coolahan, 2002, 6).

A modern világban az egész életen át tartó tanulás koncepciója vált kiemelten fontossá (lásd bővebben European Commission, 2019). A folyamatosan változó környezet azt jelenti, hogy az embereknek folyamatosan frissíteniük kell a tudásukat és készségeiket, hogy lépést tartsanak a fejlődéssel és a változásokkal. Az egyetemeknek ki kell egészíteniük az oktatás hagyományos megközelítését azzal, hogy nemcsak a szakmai ismereteket, hanem a tanulás képességére is fókuszálnak. A diákoknak olyan alapkészségeket kell megszerezniük, mint a kritikus gondolkodás, problémamegoldás, adaptabilitás és kreativitás, hiszen ezek segítségével képesek alkalmazkodni a változó helyzetekhez.

Az egész életen át tartó tanulás elősegítése nemcsak a munkaerőpiaci sikeresség szempontjából fontos, hanem az egyéni fejlődés és boldogulás szempontjából is. Az emberek, akik képesek folyamatosan tanulni és alkalmazkodni, sokkal rugalmasabbak és nyitottabbak a változásra. Ez lehetővé teszi számukra, hogy ne csak egy meghatározott pályát kövessenek, hanem életük során különböző területeken és szerepkörökben is kipróbálják magukat.

ZÁRÓ GONDOLATOK

Az oktatási rendszereknek rugalmasnak kell lenniük, hogy megfeleljenek a változó igényeknek és elvárásoknak. Az egyetemeknek feladatuk, hogy felkészítsék a diákokat a folyamatos tanulásra és az alkalmazkodásra. Továbbá az egyetemeknek lehetőséget kell biztosítaniuk a diákoknak, hogy folyamatosan frissítsék tudásukat és készségeiket, akár az alapképzést követően is. Az egész életen át tartó tanulás elősegítése révén az egyetemek hozzájárulhatnak a diplomások sikerességéhez a változatos és gyorsan fejlődő munkaerőpiacon, lehetőséget biztosítva a hallgatók munkaerőpiaci foglalkoztatóságára.

A tanulmány bírálati folyamaton ment keresztül.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Baksay Gergely, Matolcsy György, Virág Barnabás (2022): *Új Fenntartható Közgazdaságtan. Globális vitairat*. Budapest, Magyar Nemzeti Bank.
- Cherry, Kendra (2022): *What is Learning?* WeryWellMind. URL: <https://www.verywellmind.com/what-is-learning-2795332> (Letöltés ideje 2023. 08. 23.)
- Coolahan, John (2002): *“Teacher Education and the Teaching Career in an Era of Lifelong Learning”*, OECD Education Working Papers, No. 2, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/226408628504>.
- European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture. (2019): *Key competences for lifelong learning*, Publications Office, URL: <https://data.europa.eu/doi/10.2766/569540>.
- Hooley, Tristram (2021): *Why we need to share our ideas about connecting career development to social justice*. CERIC, URL: <https://ceric.ca/2021/01/why-we-need-to-share-our-ideas-about-connecting-career-development-to-social-justice/>. (Letöltés ideje 2023. 08. 25.)
- Leduc, Caroline – Houffort, N. – Bourdeau, Sarah (2016): *Work-life balance: The good and the bad of boundary management*. International Journal of Psychological Studies, 8(1), 133–146., URL: <https://doi.org/10.5539/ijps.v8n1p133>.